

AZ ÜGYNÖKSÉG ÁLLÁSPONTJA A BEFOGADÓ OKTATÁSI RENDSZEREKRŐL

A jelen dokumentum az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért álláspontját képviseli az Ügynökség valamennyi tagállamának a befogadóbb oktatási rendszerek kialakítására irányuló törekvéseivel kapcsolatosan. Pontosabban, e dokumentum azon befogadó oktatási rendszerek legalapvetőbb tulajdonságait mutatja be, melyek közép- és hosszú távon meghatározzák majd az Ügynökség tevékenységeinek kialakítását és azok irányát.

E dokumentum célja az Ügynökség munkájával kapcsolatos jelenlegi és jövőbeni gondolkodás és vita irányítása, továbbá annak ismertetése, hogy ez miként segítheti az országokat a befogadóbb oktatási rendszerek kialakítása érdekében tett erőfeszítéseikben. Így például bemutatja, hogy az Ügynökség tevékenységei milyen látókör és fókuszpont köré csoportosulnak.

E dokumentumban ismertetett álláspont teljes mértékben megegyezik az európai unió és a nemzetközileg meghatározott oktatási prioritásokkal.

A dokumentumban ismertetett befogadó oktatási rendszerek alapvető tulajdonságait szélesebb európai és nemzetközi szakpolitikai és gyakorlati kontextusba helyező háttér-információk az Ügynökség weboldalán találhatóak:

www.european-agency.org/about-us/who-we-are/position-on-inclusive-education-systems

Befogadó oktatási rendszerek

Valamennyi európai ország elkötelezett a befogadóbb oktatási rendszerek kialakítását célzó törekvések mellett. Az országok ezen törekvéseiket különböző módokon, múltbeli és jelenlegi helyzetüktől és történetüktől függően valósítják meg. A befogadó oktatási rendszerekre olyan elengedhetetlen összetevőként tekintenek a szociálisan befogadóbb társadalmak iránti szélesebb törekvés keretében, melyekhez valamennyi ország erkölcsileg és politikailag egyaránt igazodik.

A befogadó oktatási rendszerekre vonatkozó végső elképzelés annak biztosítása, hogy valamennyi tanuló számára – életkortól függetlenül – ésszerű és magas minőségű oktatási lehetőségeket biztosítsanak helyi közösségükön belül, mégpedig barátaik és kortársaik körében.

Ahhoz, hogy ez az elképzelés megvalósulhasson, a befogadó oktatási rendszerekre vonatkozó *jogalkotás* mögött a valamennyi tanuló befogadó és méltányos oktatási lehetőségekhez való jogának biztosítása iránti szilárd elköteleződés kell, hogy álljon.

A befogadó oktatási rendszereket szabályozó *szakpolitikának* egyértelmű elképzelést és koncepciót kell nyújtania a befogadó oktatásról, amely a valamennyi tanuló számára biztosított oktatási lehetőségek javítására irányuló megközelítésként szolgál. A szakpolitikának továbbá egyértelműen ismertetnie kell, hogy a befogadó oktatási rendszerek gyakorlatba való hatékony átültetése valamennyi oktató, vezető és döntéshozó közös felelőssége.

A befogadó oktatási rendszerek keretében működő struktúrák és eljárások gyakorlatba ültetését vezérlő *működési* elvek a következők kell, hogy legyenek: méltányosság, hatékonyság, eredményesség és valamennyi szereplő – tanulók, azok szülei és családja, oktatási szakemberek, közösségi képviselők és döntéshozók – teljesítményének fokozása jó minőségű és elérhető oktatási lehetőségek által.

Ebbéli elképzelését szem előtt tartva az Ügynökség a tagállamokkal folytatott munkája révén arra törekszik, hogy iránymutatást nyújtson olyan befogadó oktatási rendszerek kialakítására vonatkozóan, amelyek:

- Azáltal javítják a tanulók tanulmányi előmenetelét, hogy felismerik a tehetségeiket és építenek rájuk, így hatékonyan meg tudnak felelni egyéni oktatási igényeiknek és érdekeiknek. Az Ügynökség értelmezésében a tanulók jobb tanulmányi előmenetele magába foglal minden olyan személyes, társadalmi és iskolai eredményt, melyek rövid távon lényegesek az egyes tanulók számára, ugyanakkor hosszú távon javítják esélyeiket az életben.
- Biztosítják, hogy valamennyi szereplő tiszteletben tartsa a sokféleséget. Ezen alapelv a szereplőknek a párbeszédbe való aktív bevonásával valósítható meg, továbbá azáltal, hogy támogatást nyújtanak nekik, lehetővé téve számukra, hogy egyénileg és közösen hozzájárulhassanak az oktatáshoz való hozzáférés kiszélesítéséhez, valamint a méltányosság fokozásához, valamennyi tanuló számára lehetőséget biztosítva a benne rejlő potenciál teljes körű kibontakoztatására.
- Olyan ellátás és erőforrások rugalmas folytonossága elérhetőségének biztosítása, melyek támogatják valamennyi szereplő oktatását egyéni és szervezeti szinten egyaránt.

-
- Biztosítják, hogy a befogadó oktatási rendszerek hatékony és folytonos támogatási mechanizmusa olyan személyre szabott oktatási megközelítéseket foglaljon magába, melyek valamennyi tanulót bevonnak, és támogatják az oktatásban való aktív részvételüket. Mindez a következőket öleli fel: tanulóközpontú tantervek, illetve ismeretfelmérési keretrendszerek kidolgozását; rugalmas képzést és folyamatos szakmai fejlődési lehetőségeket valamennyi oktató, iskolavezető és döntéshozó számára; továbbá következetes irányítási eljárásokat a rendszer valamennyi szintjén.
 - Fokozzák a rendszer átfogó teljesítményét, eredményeit azáltal, hogy valamennyi szereplő számára hatékonyan lehetővé teszik, hogy attitűdjüket, meggyőződéseiket, ismereteiket, felfogásaikat, készségeiket és magatartásaikat egy befogadó oktatási rendszer célkitűzéseivel és alapelveivel összhangban alakítsák ki.
 - Olyan oktatási rendszerekként működnek, melyek a struktúrák és az eljárások szüntelen fejlesztésére és összehangolására törekszenek azáltal, hogy valamennyi szereplő képességeit úgy építik, hogy az eddig elért eredményeken való elmélkedésre ösztönzik őket, majd arra használják ezeket az elmélkedéseket, hogy javítsák és fejlesszék a közös céljaik érdekében együttesen tett erőfeszítéseiket.